

Regeringskansliet
(Infrastrukturdepartementet)
och sändlista

Ert tjänsteställe, handläggare
Fredrik Norlund

Ert datum
2020-12-04

Er beteckning
I2020/03164

Vårt tjänsteställe, handläggare
LEDS INRI, Johan Askerlund

Vårt föregående datum
Vår föregående beteckning

Yttrande över remiss av ”Kapacitetsutmaningen i elnäten” samt ”Ökade incitament för kostnadseffektiva lösningar i elnätsverksamhet”

1. Bakgrund

Infrastrukturdepartementet har i remiss daterad den 4 december 2020 efterfrågat synpunkter från Försvarsmakten på Energimarknadsinspektionens rapport *Kapacitetsutmaningen i elnäten* samt promemorian *Ökade incitament för kostnadseffektiva lösningar i elnätsverksamheten*.

2. Försvarsmaktens svar

Försvarsmakten delar den analys av kapacitetsbristen i elnäten, som Energimarknadsinspektionen redogör för i sin rapport¹. Däremot anser inte Försvarsmakten att de föreslagna åtgärderna räcker för att lösa den kapacitetsbrist som råder och som förväntas öka på flera platser i landet. Energimarknadsinspektionen bedömer att flexibilitetslösningar i stor utsträckning löser kapacitetsbristen, en bedömning som Försvarsmakten inte delar. Försvarsmakten anser att flexibilitetslösningar behövs men i kombination med utbyggnad av näten. Energimarknadsinspektionen föreslår exempelvis genom en ändring i 3 kap. 6 § ellagen (1997:857) att nätföretagen inte ska kunna neka nyanslutningar till nätet med hänvisning till kapacitetsbrist utan att först gjort en bedömning om det finns andra samhällsekonomiskt motiverade åtgärder, som skulle kunna genomföras, än utbyggnad av nätet. Försvarsmakten anser inte att detta förslag löser kapacitetsbristen utan endast riskerar att förlänga ledtiderna för nätutbyggnad då nätföretagen tvingas genomföra utökade analyser.

¹ *Kapacitetsutmaningen i elnäten*, Ei R2020:06

(ASK)

Energimarknadsinspektionen föreslår vidare att deras förslag från 2018 i rapporten *Samhällsekonomiska analyser vid investeringar i stamnätet för el²*, ska genomföras. Förslaget innebär att nätkoncession för transmissionsnätet endast får meddelas om anläggningen är samhällsekonomiskt lönsam och att Energimarknadsinspektionen ska få föreskriftsrätt gällande dessa lönsamhetsbedömningar. Försvarmakten avstyrker åter detta förslag³. Detta då Svenska kraftnät redan idag i sin myndighetsinstruktion har i uppgift att *bygga ut ett transmissionsnät för el i Sverige (...) baserat på samhällsekonomiska lönsamhetsbedömningar*. Försvarmakten anser att Svenska kraftnät utifrån ett totalförsvarsperspektiv sköter detta uppdrag på ett tillfredställande sätt och att den nuvarande regleringen i Svenska kraftnäts myndighetsinstruktion är ändamålsenlig. Energimarknadsinspektionens förslag bedöms snarare leda till att ledtiderna för investeringar i transmissionsnätet förlängs och därmed fördröjs nödvändiga projekt. Försvarmakten anser att ledtiderna behöver förkortas snarare än förlängas.

Försvarmakten delar Energimarknadsinspektionens bedömning att nätutvecklingsplaner och den samordning som krävs för att ta fram dessa ökar möjligheterna till att förebygga nätkapacitetsbrist. Energimarknadsinspektionen föreslår att dessa planer ska offentliggöras och överlämnas till myndigheten. Vidare konstaterar Energimarknadsinspektionen att vissa uppgifter i nätutvecklingsplanerna omfattas av sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) och rör Sveriges säkerhet. Försvarmakten delar uppfattningen att vissa uppgifter rörande svensk nätinfrastukturtur är särskilt skyddsvärda. Mot bakgrund av detta vill myndigheten särskilt framhålla vikten av att utformning, hantering och delgivning av nätutvecklingsplaner lever upp till de krav som säkerhetsskyddslagen (2018:585) och säkerhetskyddsförordningen (2018:658) ställer.

Energimarknadsinspektionen har ett längre resonemang om nätkapacitetsreserven och att denna bör begränsas, då den snedvrider marknaden. Försvarmakten delar inte detta resonemang. Reserven har en betydelse för att kunna avhjälpa kapacitetsbrister i nätet. En fungerande, robust elförsörjning bör väga tyngre än en smärre påverkan på marknads funktionalitet. Försvarmakten avstyrker därför förslaget om att begränsa möjligheten till att nyttja reserven.

Beträffande promemorian *Ökade incitament för kostnadseffektiva lösningar i elnätets verksamheten*, har Försvarmakten inga synpunkter på förslagna ändringar i ellagen (1997:857) eller förordning (2018:1520) om intäktsram för elnätets verksamhet.

Försvarmakten konstaterar att Energimarknadsinspektionens förslag syftar till att främja andra alternativ än nätinvestering, exempelvis nyttjande av smarta

² Ei R2018:06

³ 2018-09-13 FM2018-14702:2, *Yttrande över remiss av rapporten "Samhällsekonomiska analyser vid investeringar i stamnätet för el"* Ei R2018:06.

elnätstjänster. Vid utformning av sådana förslag bör totalförsvaret beaktas⁴, vilket Försvarmakten noterar inte har skett i promemorians konsekvensutredning. Försvarmakten anser detta vara en brist och påtalar därför att totalförsvarets krav på robust elförsörjning och krav på informationssäkerhet bör beaktas vid förslag som gäller förutsättningar för elnätsverksamhet.

— o o o —

I beredningen av detta ärende har generalmajor Lena Persson Herlitz, handläggare Anton Arnesson, Jörgen Nilsson och överstelöjtnant Magnus Svensson deltagit.

Detta yttrande har beslutats av viceamiral Jonas Haggren efter föredragning av avdelningsdirektör Johan Askerlund.

Jonas Haggren
Chef för ledningsstaben

Johan Askerlund

⁴ I förordning (2015:1053) om totalförsvaret och höjd beredskap finns bestämmelser om att statliga myndigheter ska minska sårbarheten i samhället samt beakta totalförsvarets behov i sin verksamhet

Sändlista

Regeringskansliet
(Infrastrukturdepartementet)

(i.remissvar@regeringskansliet.se)
(fredrik.norlund@regeringskansliet.se)

Som orientering

Regeringskansliet

(Försvarsdepartementet)

Inom HKV som orientering

LEDS
PROD
INS